

Kristina Petljak, dipl. oec.

Prikaz knjige

Naslov: **GLOBAL LOGISTICS AND SUPPLY CHAIN MANAGEMENT**

Autori: John Mangan, Chandra Lalwani, Tim Butcher

Izdavač: John Wiley & Sons, Ltd

Mjesto i godina izdanja: Velika Britanija, 2008.

Broj stranica: 372

UVOD

Vodeća svjetska poduzeća danas promatraju lanac opskrbe kao potencijalni izvor konkurentske prednosti. Može se reći da je uistinu nevjerojatna preobrazba načina na koji poduzeća oblikuju i rukovode procesima kojima dostavljaju vrijednost krajnjim kupcima. Upravo logistika nudi novi način promišljanja i dostave vrijednosti koja omogućuje međusobno "rušenje" zidova, partnerstvo i kooperaciju unutar lanca. U ovoj se knjizi poseban naglasak stavlja na shvaćanje važnosti logistike i lanca opskrbe u povećanju konkurentnosti na tržištu smanjenjem troškova i povećanjem vrijednosti.

ANALIZA STRUKTURE I SADRŽAJA

Kao što i autori navode u predgovoru, posebnost knjige "Global logistics and supply chain management" ogleda se u konciznom i jasnom izričaju, uvažavanju pozicije koju logistika ima kao ključni pokretač međunarodne trgovine i razvoja te u pedagoškom pristupu razumijevanja materije pomoću brojnih studija slučajeva iz svjetske prakse.

Uz navedene autore svoj su doprinos knjizi dali i suradnici – stručnjaci koji se bave specifičnim područjima logistike i menadžmentom lanca opskrbe.

Knjiga je podijeljena u tri dijela. Prvi dio knjige pod nazivom "Logistika i objašnjenje lanca opskrbe" (*"Logistics and Supply Chain Context"*) čine tri poglavlja, drugi dio knjige pod nazivom Logistika i aktivnosti u lancu opskrbe (*Logistics and Supply Chain Operations*) čini osam poglavlja, a treći dio knjige Kreiranje lanca opskrbe (*Supply Chain Designs*) ima četiri poglavlja.

U prvom poglavlju autori objašnjavaju podrijetlo pojmova logistika i menadžment lanca opskrbe, kao i njihov razvoj s posebnim osvrtom na važnost logistike u razvoju

gospodarstva. Posebno navode utjecaj logistike na nacionalnu produktivnost u sektoru maloprodaje. Temeljni je zadatak logistike da osigura pravu količinu robe prave kvalitete na pravom mjestu u pravo vrijeme po pravoj cijeni za pravog kupca uz najniže moguće troškove. Menadžment lanca opskrbe uključuje koordinaciju protoka materijala, informacija i financijskih sredstava od dobavljača do krajnjeg kupca. U poglavlju se navodi i razlikovanje između pojmova - naime, logistika je uži pojam od menadžmenta lanca opskrbe, ali je njegov integralni dio.

U drugom poglavlju Globalizacija i međunarodna trgovina ("*Globalisation and International Trade*") autori se posebno osvrću na najglobaliziranije zemlje svijeta (mjereno globalizacijskim indeksom američke konzultantske kuće A.T. Kearney) te objašnjavaju indeks globalnog logističkog djelovanja koji rangira 150 različitih zemalja u njihovom logističkom djelovanju. Objašnjeni su i novi trendovi u poslovanju – *outsourcing* (prijenos aktivnosti koje ne čine temelj poslovanja poduzeća poduzećima koja su specijalizirana na tim područjima) i *offshoring* (prijenos specifičnih procesa u troškovno prihvatljivije lokacije u drugim zemljama).

Treće poglavlje Strategije lanca opskrbe ("*Supply Chain Strategies*") predstavlja različite logističke strategije i strategije lanca opskrbe koje poduzeća koriste kako bi "preživjela" na tržištu i mogla konkurirati u dinamičnom okruženju. Logistička strategija, kao i strategija lanca opskrbe, dio je strategije poduzeća, a često puta je i ključna komponenta strategije poduzeća. Posebno se opisuju dvije ključne strategije planiranja: *lean production* (vitka proizvodnja; temelji se na nizu metoda koje omogućuju troškovno "vitku-mršavu" proizvodnju) s posebnim osvrtom na sustav proizvodnje u Toyoti i *agile production* (agilna proizvodnja; temelji se na masovnoj prilagodbi kupcu). Autori se osvrću i na kombinirane logističke strategije, a poglavlje završava objašnjenjem kritičnih čimbenika koje poduzeća moraju vrjednovati prilikom planiranja lanca opskrbe.

Studije slučaja dostupne su na kraju prvog dijela knjige: "*Dell:High Velocity, Focused Supply Chain Management*", "*The Medical Devices Company*".

U četvrtom poglavlju Pružatelji logističkih usluga (*Logistics Service Providers*) autori objašnjavaju ključnu ulogu pružatelja logističkih usluga te ih odgovarajuće klasificiraju. Navodi se razlikovanje između pružatelja logističkih usluga i *third-party logistics companies* (3PLs; logistike treće strane koju predstavljaju poduzeća koja upravljaju pojedinim logističkim aktivnostima ili cijelim lancem). Posljednjih se godina sve češće spominje i novi koncept – *fourth party logistics* (4PL; pružatelji logističkih usluga koji osmišljavaju cjelokupan lanac i njime upravljaju). Kako bi prikazali odgovornosti pružatelja logističkih usluga, pojašnjeni su i grafički predočeni *Incoterms 2000* – službena pravila Međunarodne trgovinske komore za tumačenje trgovinskih termina. Posljednji dio poglavlja autori koriste kako bi pojasnili čimbenike koje treba uzeti u obzir prilikom odabira pružatelja logističkih usluga.

U petom poglavlju "Nabava i outsourcing" ("*Procurement and Outsourcing*") analizira se utjecaj outsourcinga na međunarodni menadžment lanca opskrbe. Praksa je pokazala da znatan broj ugovora o outsourcingu propada u prvoj godini, stoga se autori osvrću na čimbenike koji uzrokuju taj neuspjeh, a posebno naglašavaju važnost izgradnje učinkovitog odnosa koji će dovesti do uspješnog provođenja outsourcinga. Prikazan je i dijagram toka koji omogućuje poduzećima lakše ocjenjivanje potencijalnih outsourcing partnera.

U šestom poglavlju "Upravljanje zalihama" ("*Inventory Management*") obrađuje se pojam i važnost zaliha u logistici i menadžmentu lanca opskrbe. Upravljanje zalihama

predstavlja jednu od najvažnijih zadata menadžmenta poduzeća jer prevelika količina zaliha predstavlja nepotrebne troškove za poduzeće, dok premala količina zaliha onemogućuje poslovanje poduzeća. Autori objašnjavaju sustave kontrole zaliha koji omogućuju menadžerima da odluče kada će i u kojim količinama naručiti zalihe. Pomoću ilustrativnog primjera objašnjavaju ABC analizu koja pomaže menadžerima da se prilikom upravljanja zaliha posebno usredotoče na najvažnije artikle koje moraju imati na zalihama. Ističu *JIT* (*just in time* – "točno na vrijeme") sustav isporuke kao suvremenu ideju o poslovanju i držanjem minimalno mogućih količina zaliha.

U sedmom poglavlju "Skladištenje i manipulacija robom" (*"Warehousing and Materials Management"*) autori opisuju važnost skladišta u globalnim lancima opskrbe te dijele skladišta prema funkcijama u logističkom sustavu i stupnju automatizacije. Posebno se osvrću na *bullwhip effect* (efekt biča) i na načine kako ga izbjeći. U poglavlju se razrađuju teme planiranja i kontroliranja materijala, programsko rješenje za upravljanje visokoregalnim skladištem i organizacija poslovanja u skladištu.

Autori nas u osmom poglavlju "Prijevoz u lancima opskrbe" (*"Transport in Supply Chains"*) informiraju o vrstama i karakteristikama pojedine vrste prijevoza i planiranju transportne infrastrukture. Osvrću se i na rastuću važnost distributivnih centara.

U devetom poglavlju "Tijek informacija i tehnologija" (*"Information Flows and Technology"*) autori objašnjavaju važnost razmjene informacija u globalnim lancima opskrbe i potrebu za prilagodljivim informacijskim sustavima koji mogu upravljati kompleksnošću logističkog poslovanja. Paralelno s razvojem lanca opskrbe razvijaju se i informacijski sustavi i tehnološka rješenja. Navode se informacijske tehnologije koje se koriste u globalnim logističkim sustavima.

U desetom poglavlju "Logistika i financijski menadžment" (*"Logistics and Financial Management"*) suradnik na knjizi, profesor Mike Tayles objašnjava tijek financijskih sredstava u okviru lanca opskrbe. Također objašnjava financijski menadžment i osvrće se na potencijalno moguće tenzije između sektora računovodstva poduzeća i menadžmenta lanca opskrbe.

Noel McGlynn, logistički menadžer u Microsoftu, autor je jedanaestog poglavlja "Mjerenje i upravljanje logističkim performansama" (*"Measuring and Managing Logistics Performance"*) u kojem navodi i opisuje kako se upravlja logističkim performansama, identificira osam ključnih čimbenika koji podupiru mjerenje performansi i objašnjava načine odabira najboljih mjera u logističkom poslovanju, pridajući posebnu pozornost logističkim troškovima.

Studije slučaja dostupne su na kraju drugog dijela knjige: *"Deutsche Post/DHL"*, *"Gate Gourmet: Success Means Getting to the Plane on Time"*, *"Managing Supply Chain Information at HBOS"*, *"Supplier Information at EADS"*.

U dvanaestom poglavlju naziva "Ranjivost, rizik, robusnost i otpornost lanca opskrbe" (*"Supply Chain Vulnerability, Risk, Robustness and Resilience"*) stručna suradnica Helen Peck obrađuje kompleksnu tematiku rizika u lancima opskrbe.

U trinaestom poglavlju "Integracija i suradnja" (*"Integration and Collaboration"*) autori navode da integracija u lancima opskrbe i partnerski odnos imaju pozitivan učinak na poslovanje lanca opskrbe. U poglavlju se obrađuje integracija, načela i metode suradnje u lancima opskrbe. Kao zasebne tematike, obrađena su područja planiranja, predviđanja i popunjavanja zaliha te uloga dobavljača u upravljanju zalihama.

Autori u četrnaestom poglavlju "Održiva logistika i sustavi lanaca opskrbe" ("*Sustainable Logistics and Supply Chain Systems*") objašnjavaju važnost održive logistike u pogledu doprinosa ekologiji te istovremenih ostvarivanja gospodarskih i ekoloških ciljeva. Autori navode "zelenu revoluciju" koja je doprinijela preoblikovanju lanca opskrbe. Poglavlje obrađuje logistiku povrata i navodi aktivnosti koje ona obuhvaća.

Petnaesto poglavlje "Novi oblici lanca opskrbe" ("*New Supply Chain Designs*") predstavlja završno poglavlje u knjizi kojim autori žele objediniti teze iznesene u prošlim poglavljima. Autori se osvrću na različite trendove koji oblikuju logistiku i menadžment lanca opskrbe te objašnjavaju načine kreiranja lanca opskrbe kojim poduzeća mogu pratiti aktualne trendove i izazove tržišta.

Studije slučaja dostupne su na kraju trećeg dijela knjige: "*Humanitarian Aid Supply Chains*", "*Good Distribution Practice and Pharmaceutical Supply Chain Management*", "*Dubai Logistics City: A Quantum Leap in Logistics*", "*Morning365: An Online Bookstore's Strategy to Grow in the Constantly Changing Market*", "*SCM: The Past is Prologue*".

ZAKLJUČAK

Knjiga "Global logistics and supply chain management" namijenjena je studentima koji studiraju logistiku i menadžment lanca opskrbe. Knjiga na sveobuhvatan način povezuje teorijske aspekte s praktičnim iskustvom, stoga je ujedno i vrijedan izvor informacija za logističare u njihovu svakodnevnom poslovanju i pronalaženju različitih rješenja koja će doprinijeti smanjenju troškova poslovanja, ali i većoj produktivnosti poduzeća.